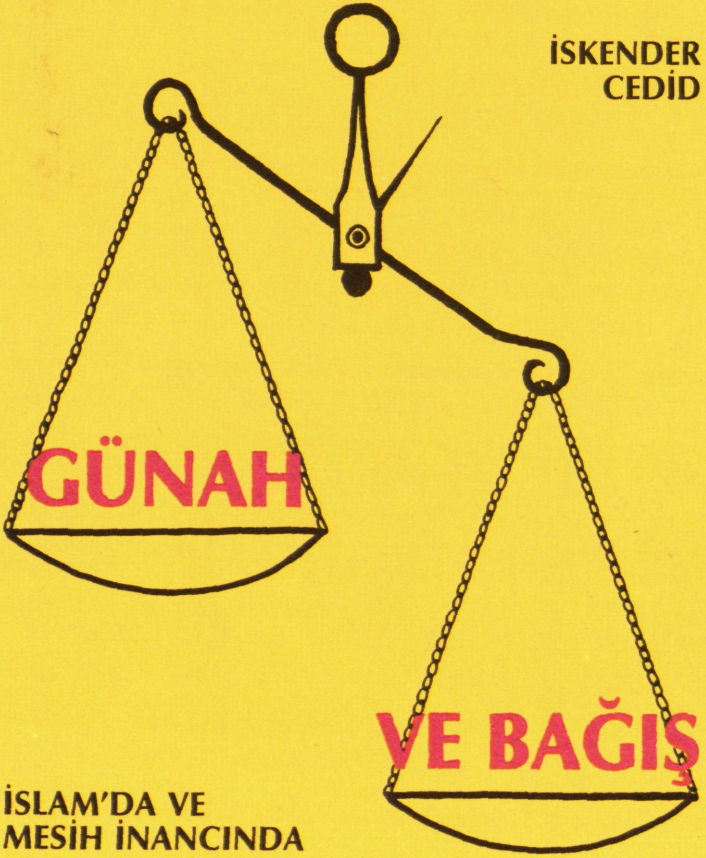

İSKENDER
CEDİD

İSLAM'DA VE
MESİH İNANCINDA

**İSLAM'DA VE
MESİH İNANCINDA
GÜNAH VE BAĞIŞ**

İSKENDER CEDİD

ESENLIK YOLU · RIKON · İSVİÇRE

İÇİNDEKİLER

I. İSLAM'DA GÜNAH

II. MESİH İNANCINDA GÜNAH

- 1 – GÜNAHIN DÜNYAYA GİRİŞİ
- 2 – GÜNAH İRSİDİR
- 3 – GÜNAHIN İNSANA TESİRİ
- 4 – GÜNAHIN ÜCRETİ

III. İSLAM'DA KEFARET

- 1 – AMELLER VE BAĞIŞ
- 2 – İSLAM'DA AFFEDİLMEYEN GÜNAHLAR

IV. MESİH İNANCINDA KEFARET

- 1 – KURTULMALIĞIN GEREKLİLİĞİ
- 2 – İYİ İŞLER VE BAĞIŞ
- 3 – ÖZET
YARIŞMA

TITEL: SÜNDE UND SÜHNE IM ISLAM UND CHRISTENTUM
SIN AND ATONEMENT IN ISLAM AND CHRISTIANITY

TÜM HAKLARI MAHFUZDUR
ESENLIK YOLU – P. O. BOX 66 CH – 8486 RIKON İSVİÇRE

İSLAM'DA GÜNAH

Kuran'da günah anlamına gelen kelimelerin geçtiği bir dizi ayet vardır.

1. Zenb (Günah) – Kuran bu sözcüğe 39 ayette yer verir, Feth suresi ikinci ayetinde geçen şekliyle çok kullanılır: "Ey Muhammed! doğrusu sana açık bir zafer sağladık. Allah böylece, senin geçmiş ve gelecek günahlarını bağışlar,, (Feth 1–2).

2. Fahşā (kötülük, ahlaksızlık) – Genellikle zina suçu hakkında kullanılır. Kuran bu suçu şu ayetle yasaklar: "Gizli ve açık kötülüklere yaklaşmayın!,, (Enam 151).

3. Vizr (Yük) – "Senin gönlünü açmadık mı? Belini büken yükünü üzerinden almadık mı?,, (İnşirah 1–3).

Fahru'r-rāzî bu ayetin tefsirinde şöyle der: Melek Cebrail, Muhammed'e geldi: Göğsünü yardı ve yüreğini çıkardı. Onu yıkayıp tüm günahlardan arıttı, ilim imanla doldurdu.

İbnu Hişam, Muhammed b. İshak'tan bildiriyor: Muhammed'in arkadaşlarından birkaç kişi O'na sordular:

– "Ey Allah'ın elçisi bize kendinden söz et!.,

– "Sa'd Oğullarında emzirildim. Süt kardeşimle birlikte evimizin bahçesinde hayvan otlatırken bembeyaz giysilerin içersinde iki adam yanıma geldi. Elleri içinde içi kar dolu, altından bir tas vardı. Beni alıp karnımı yardılar. Kalbimi çıkarıp yardılar. İçinden siyah bir kan pıhtısı çıkarıp attılar. Sonra, kalbimi ve karnımı kar ile yıkadılar. Arkasından biri diğerine, "onu ümmetinden on kişi ile tart,, dedi. Onlarla tarttı ve denk geldim. Daha sonra, "bin kişi ile tart,, dedi. Beni onlarla da tarttı gene denk geldim. Bunun üzerine, "bırak O'nu, Allah'a yemin olsun ümmeti ile tartsan onlara da denk gelecek,, dedi.

4. Dalāl (Şaşkınlık, sapıklık) – "Rabbin şüphesiz sana verecek, sen de hoşnut olacaksın. Seni öksüz bulup ta barındırmadı mı? Seni şaşırmış bulup ta doğru yola erdirmemi mi?., (Duha 5–8).

Kelbî bu ayetteki şaşkınlık kelimesini kufr (kâfirlik) ile tefsir eder.

5. Kufr (İnkârcılık) – "İnkarcılığı, yoldan

çıkmayı ve başkaldırmayı size iğrenç göstermiştir,, (Hucurat 7).

Zemahşerî bu ayetin tefsirinde şöyle der: "Küfür Allah'ı inkar etmek, yoldan çıkmak, baş kaldırma, söz dinlememek ve inattır.

6. Zulm (Haksızlık) – "Rabb'in Musa'ya, haksızlık eden millete, Firavun'un milletine git diye seslenmişti,, (Şuarâ 10).

7. İsm (Günah) – "Günahın açığını da gizlisini de bırakın. Günah kazananlar, bu kazançlarına karşılık ceza görecektir,, (Enam 120).

8. Fucur (Allah'ın buyruğundan çıkma, ahlaksızlık) – "Allah'ın buyruğundan çıkanlar cehennemdedirler. Ceza günü oraya girerler bir daha ayrılmazlar,, (İnfitar 14–17).

9. Hatîe (Günah, yanılma) – "Kim yanılır veya suç işler de sonra onu bir suçsuzun üzerine atarsa şüphesiz iftira etmiş, apaçık bir günah yüklenmiş olur,, (Nisa 112).

Bu ayette günah karşılığı üç sözcük kullanılmıştır: Yanılma, günah ve iftira (buhtân). İmam Râzî bunları şöyle ayırır:

A – Yanılma küçük, günah ise büyük suçtur.

B – Yanılma, yalnızca onu yapana dokunur halbuki günahın zararları başkalarına da geçer. Zulüm ve öldürmek gibi.

C – Yanılma, ister bilerek olsun ister bilmeyerek, yapılmaması gereken bir fiildir. Oysa günah kasıtlı olarak yapılmaz. İftira (buhtān) ise hiç ilgisi olmadığı halde kötü bir işi kardeşine yüklemendir. Bil ki iftira sahibi, dünyada şiddetle yerilmiş olup ahirette de o denli şiddetli bir cezaya uğrayacaktır.

10. Şerr (Kötülük) – "Kim de zerre kadar kötülük yapmışsa onu görür,, (Zilzāl 8).

Ebu Cafer el-Taberî (Yunus b. Abd el-A'la, İbnu vehb, Yahya b. Abdillāh, Ebu Abdirrahman el-Hablî ve Abdullāh b. Amr b. el Ās kanalı ile) bildiriyor: Bu ayet indirildiğinde, o sırada Muhammed'in yanında oturan Ebu Bekir ağladı. Allah elçisi, "seni ağlatan nedir?,, diye sordu. Ebu Bekir, "beni bu sure ağlatıyor,, dedi. Bunun üzerine Allah elçisi, "Siz Allah'ın sizleri affetmesi için suç ve günah işlemesiniz Allah suç ve günah işleyen bir millet yaratır da onları affeder,, dedi.

11. Seyyie (kötülük) – "Kötülük getirenler yüzü koyun ateşe atılırlar,, (Neml 90).

İbnu Abbas diyor ki: Bu ayet inince müslümanlar çok sıkıldılar, Muhammed'e, "bizde kötülük yapmamış kim var? Karşılık nasıl olacak?,, dediler. Bunun üzerine Muhammed, "Allah itaata on sevap, isyana da bir "kötülük,, muamelesi yapacağım dedi. Buna göre kim bir kötülükle cezalandırılırsa on dan bir azalacak yeriye dokuz sevap kalacak,, dedi.

12. Sû (Fenalık, kötülük) – "Kim fenalık yaparsa cezasını görür, Allah'tan başka ne dost ne de yardımcı bulur,, (Nisa 123).

13. Fesâd (Bozgunculuk) – "Yeryüzünde bozgunculuk yapmaya, ekin ve nesli yok etmeye çabalayan insanlar vardır,, (Bakara 209).

14. Fısk (Yoldan çıkmak) – "Ey Muhammed: sana apaçık ayetler indirdik; onları yalnızca yoldan çıkmışlar inkâr eder,, (Bakara 99).

Tefsirciler, "fısk,, insanın, kendisine Tanrı tarafından çizilmiş sınırı aşmasıdır. Her fâsık (fısk yapan) kâfirdir, derler.

15. Buhtän (iftira) – "Bu konuda

konuşmamız yakışık almaz; hâşâ bu büyük bir iftiradır,, (Nur 16).

Burada yerimiz dar olduğu için aktaramayacağımız, günah anlamına gelen daha birçok kelime var. Ancak günah hakkında sözümüzü bitirmeden önce Kuran'ın "aslı günahı,, bildirdiğini, bunun Adem, Havva ve soylarının düşmesine neden olduğunu kabul ettiğini de açıklamalıyız. Kuran bu konuya bir çok ayette yer vermiştir. Kolayca anlaşılır olması bakımından bu ayetlerin en açığııı vermekle yetiniyoruz: Ey Adem! eşin ve sen cennette kal, orada olandan istediğiniz yerde bol bol yiyin, yalnız şu ağaca yaklaşmayın! yoksa zalimlerden olursunuz, dedik. "şeytan oradan ikisinin de ayağını kaydirtti, onları buldukları yerden çıkardı. Onlara, birbirinize düşman olarak inin, yeryüzünde bir müddet yerleşip geçineceksiniz, dedik. Adem Rabb'inden emirler aldı; onları yerine getirdi. Rabb'i de bunun üzerine tevbesini kabul etti. O tevbeleri daima kabul edendir, merhametli olandır,, (Bakara 35–37).

Müslüman bilginler Adem ile Havva'nın düşmeden önce buldukları yer konusunda ihtilfafa düşmüşlerdir. Ebu Kasım el-Belhî ve Ebu Muslim el-İsfahânî, cennet yeryüzündeydi, derler

ve "indirme,, yi de Kuran'da geçen "mısır'a inin,, sözünde olduğu gibi bir bölgeden diğerine geçmek biçiminde yorumlarlar. Cubbâi ise, bu cennet yedinci göktedir, delil "oradan inin,, sözüdür, der.

Görüldüğü gibi Kuran, Adem'in günahının, cennetin ortasındaki ağaçtan yemesi olduğu noktasında Doğu kitabının metni ile birleşmektedir. Fakat bilginler ağacın türü üzerinde anlaşmazlığa düşmüşlerdir. Onların bu konuda, tümü de isnadlarla (rivayet zincirleri) desteklenmiş rivayetleri vardır.

– İshak Abdurrezzak'tan bildiriyor, bize İbnu Uyeyne İbnu'l-Mubarek, Hasan b. Ammâra, Minhâl b. Amr, Saîd b. Cubeyr ve İbnu Abbas'tan iletti – Allah'ın Adem ve eşine yasakladığı ağaç "başak,, tı dedi.

İbnu Humeyd'den. Bize Seleme b. İshak, bazı yemenliler, Vehb b. el Munebbih el-Yemânî kanalı ile anlattı. Şöyle diyordu: "O buğdaydır. Fakat cennetteki inek ciğeri gibi, yağdan daha yumuşak, baldan daha tatlıdır,, dedi.

Rivayete göre Ebu Bekir Allah elçisine ağaç hakkında sormuş o da, "mübarek buğday başağıdır,, demiş.

– İbnu Vakî'den. Abdullah İsrail, Suddî ve İbnu Abbas'tan bildiriyor – "O üzüm asmasıdır,, dedi.

Mucâhid ve Katâde'den: "O incir ağacıdır. «

– Rabi b. Enes diyor ki: Ağaçtan yiyen kişi yediğini daha sonra dışkı yoluyla çıkarır. Cennette ise böyle bir şey olmaz.

Kuran, Adem ve Havva'nın, ağaçtan şeytanın sapıtması sonucu yemesi hususunda da Doğu kitabı ile birleşir. "Şeytan ikisinin de ayağını kaydırды,, (Bakara 35–37). İbnu Cüreyc İbnu Abbas'tan naklediyor: İbnu Abbas, "ikisinin de ayağını kaydırды,, ayetini onları doğru yoldan döndürdü biçiminde tefsir etti.,,

Adem Kuran'a göre peygamberdir. Peygamberler İslam öğretisinde hatadan masum olunca Adem'in günaha düşmesi konusunda bir karışıklık ortaya çıkıyor. İşte tefsirciler bu karışıklıktan kurtulmaya çalışarak, Adem, demişlerdir, bu hatayı yaptığında peygamber değildi, daha sonra peygamber oldu. Ancak bu görüş üzerinde tam bir birleşme sağlanamamıştır. Tefsircilerden bir gurup Adem başlangıçtan beri peygamberdi, bu hataya bilmeden; unutarak

düştü demişler buna örnek olarak ta kendisini, orucunu unutturacak kadar meşgul eden bir işle ilgilenip bu sırada kasıtsız olarak yiyen oruçluyu göstermişlerdir. Rivayetlerden birinde Havva'nın Adem'e şarap içirdiği bunun sonucu sarhoş olup bu işi sarhoşluğu anında yaptığı anlatılır.

Bilmiyorum böyle bir tefsir nasıl kabul edilebilir. Çünkü Kuran, "Adem Rabb'inden emirler aldı, Rabb'i de tevbesini kabul etti. O tevbeleri daima kabul edendir, merhametli olandır,, (Bakara 37) diyor. Tövbe etmek anlamına gelen "tabe,, fiili – Kutsal Kitab'ın da bildirdiği üzere – suçu her ne kadar Adem'e atsa da Adem'in bu günahı kendi iradesi ile işlediğini gösterir.

Bir gurup bilginin görüşleri Adem'in bu ağaçtan bile bile yediğini vurgular. Ebu Cafer el-Taberî, "Adem Rabb'inden emirler aldı . . .,, ayetini tefsir ederken Yunus b. Abd el-Ala, Vehb ve İbnu Zeyd'den şu rivayeti bildiriyor: Onlara verilen emir şu ayeti söylemeleriydi – Rabb'imiz, kendimize yazık ettik; bizi bağışlamaz, merhamet etmezsen kaybedenlerden oluruz,, (Araf 23).

"Musa b. Harun anlattı. Bize Amr b. Hammad, Adem Rabb'inden emirler aldı, ayetinin

tefsirinde Asbât ve Suddî'den bildirerek anlattı – Adem ile Rabb'i arasında şu konuşma geçti:

- Ey Rabbim beni elinle yaratmadın mı?
- Evet.
- Burnuma ruhundan üflemedin mi?
- Evet.
- Merhametin gazabını geçti, değil mi?
- Evet.
- Rabbim! sen bunu alnıma yazmış mıydın?
- Evet.
- Rabbim! tövbe edip kendimi düzeltsem beni cennete gönderir misin?
- Evet. Sonra Allah şöyle buyurdu: "Sonra Rabbi onu seçti. Bağışladı ve doğru yola iletti.,,

Bir başka rivayet te şöyle: Muhammed b. Beşşar ve Abdurrahman b. Mehdî'den. Sufyan bize Abdulaziz b. Râfi' yoluyla anlattı. Bana Ubeyd b. Umeyr'den işiten kişi anlattı – Adem ile Rabbi arasında şu konuşma geçti:

- "Ey Rabbim; yaptığım günah, beni yaratmadan önce alnıma yazdığın bir şey miydi yoksa onu kendimden mi yarattın?"
- Evet, seni yaratmadan önce takdir ettiğim bir şeydir.
- Onu nasıl alnıma yazdısan şimdi de beni affet. İşte, Adem Rabb'inden emirler aldı, ayetinin söyleniş nedeni budur dedi.,,

Ancak tüm bu tefsirler mantığın kabul ettiği gerçeği, Adem'in kendi seçimi ile günah işlediği gerçeğini değiştiremez. Fahu'r-Râzî'de bu görüştedir ve şöyle der: "Fiiller konusunda tutundukları ayetler çoktur. Bunların ilki Adem'in hikâyesidir. Bu hikâyeye yedi yönden dayanırlar.

A – Adem asi idi. Asinin ise iki yönden büyük günah sahibi olması gerekir:

a – "Allah'a ve elçisine isyan edene cehennem ateşi var,, ayeti gereğince cezanlandırılmış olması gerekir.

b – "Ăsi,, (isyan eden) yergi ismi olup büyük günah sahibi hakkında kullanılır.

B – Kuran'da geçen öyküsüne göre Adem sapmıştır. Sapıklık ise doğruluğun karşıtıdır.

C – Adem tövbe etmiştir. Tövbe eden kişi ise günahkâr olup günahından pişmandır. Günahından pişmanlık duyan kişi ise, dolaylı olarak günah işlediğini bildirmektedir. Eğer bu bildirisinde yalancı ise bu kez yalan günahını işlemiş demektir. Yok eğer doğru ise zaten istenen du budur.,,

D – O, yasaklanan bir şeyi yapmıştır: "Sizi o

ağaçdan yasaklamamış mıydım?,, (Araf 22). "Bu ağaca yaklaşmayın!,, (Bakara 37) ayetleri bunun delilidir. Yasaklanmış bir şeyi yapmak ise günahın ta kendisidir.

E – " . . . Yoksa zalimlerden olursunuz,, (Bakara 35) ayeti gereği zalim olmuştur. "Kendimize zulmettik,, (Araf 23) diyerek kendisini tekrar bu sıfatla nitelemiştir. Zalim, "Allah'ın laneti zalimleredir,, ayeti gereği melundur. Laneti hak eden ise büyük günah sahibidir.

F – Allah'ın bağışlaması olmasa, Kaybedenlerden olacağını itiraf etmiştir: "Bizi bağışlamaz, bize merhamet etmeszen kaybedenlerden oluruz,, (Araf 23). Bu da büyük günah sahibi olmasını gerektirir.

G – Adem, Şeytanın fısıldaması ve ayağını kaydırması sonucu ona uyması nedeniyle cennetten çıkarılmıştır. Bu da büyük günah sahibi olduğunu gösterir.

Bilginler arasında Şeytanın cennete girişi ve Adem'i suça nasıl azmettirdiği anlaşmazlık konusudur.

Kassās Vehb. b. Munebbih, Suddî ve İbnu Abbas'tan bildiriyor: "Şeytan cennete girmek

istediğinde bekçiler buna engel oldular. Bunun üzerine kendisini hayvanların tümüne sunan fakat hiç biri tarafından kabul edilmeyen, hayvanların en güzeli dört ayaklı yılan geldi. Yılan Şeytanı yutarak onu cennete soktu. Yılan cennete girer girmez şeytan çıkıp ortalığı ayartmaya başladı. Bu yüzden yılan lanetlendi, ayakları düştü, karnı üzerinde yürümeye başladı, rızkı topraktan kılındı ve Adem oğullarına düşman oldu.,,

Taberî'nin Cami al Beyân adlı tefsirinde Hasan b. Yahya ve Abdurrâzık'tan nakledilen şöyle bir rivayet vardır: Allah, Adem ve soyunu cennete yerleştirdiğinde ağacı ona yasakladı. O, dalları iç içe girmiş bir ağaçtı. Meleklerin, sonsuz yaşam için yedikleri bir meyvesi vardı. İşte Allah'ın Adem ve eşine yemelerini yasakladığı meyve bu idi. İblis onları ayartmak isteyince yılanın karnına girdi. Yılan, dört ayaklı ve hayvanların en güzeli idi. Allah'ın Adem ve Havva'ya yasakladığı ağaçtan bir meyve alıp Havva'ya getirdi ve O'na, şu ağaca bak! ne tatlı kokusu, tadı, ne güzel rengi var! dedi. Havva meyveden yedi sonra da Adem'e götürüp şu ağaca bak! ne tatlı kokusu, tadı, ne güzel rengi var!, dedi. Adem'de yedi ve hemen arkasından ayıp yerleri göründü. Adem ağacın içine girdi. Rabbi Adem'e, Adem! neredesin?, dedi.

Adem, buradayım, cevabını, verdi. Rab, çıkmayacak mısınız?, dedi. Adem, senden utanıyorum, dedi. Bunun üzerine Rab şöyle buyurdu: "Yaratıldığın yeryüzü lanetli olsun, meyvası dikene dönüşsün,,.

Ne cennette ne de yeryüzünde muz ve hurmadan daha güzeli, daha tatlısı yoktu. Allah devamla şöyle buyurdu: "Havva! kulumu sen aldattın. Bu yüzden büyük zorluklarla hamile kalacaksın. Karnındakini doğurmak istediğinde defalarca ölümle burun buruna geleceksin. Yılana seslenerek te, lanetlenmiş olan Şeytan senin içine girip kulumu ayarttı. Öyle bir lanete uğradı ki ayakların karnına dönüştü. Toprakta başka rızkın olmayacak. Sen Adem oğullarının düşmanısın, onlar da senin. Onlardan birine rastlarsan topuğunu yakalayacaksın onlar ise senin başını ezecek, dedi.,,

Kelam bilginlerinden bazıları, Adem ve Havva, diyorlar, cennetin kapısına giderlerdi. İblis'te kapının yakınında olur, onları ayartırdı.

Yine de elimize, Adem'in günahlı oluşu sorununa kesinlik getiren bir Kuran ayeti bulunmaktadır –"Şeytan O'na vesvese verip, ey Adem! Sana sonsuzluk ağacını ve çökmeyecek

bir saltanatı göstereyim mi?, dedi. Bunun üzerine ikisi de o ağacın meyvesinden yediler. Birden ayıp yerleri görünürdü. Cennet yapraklarıyla örtünmeye koyuldular. Adem Rabbine baş kaldırdı ve saptı,, (Tâhâ 120–122).

Yolunu şaşırdı anlamına gelen GAWĀ fiilinin ismi GAWĀYE sözcüğünü tefsir ederken Fahrur'-Râzî, GAWĀYE ve DALĀLET (Sapmak) eş anlamlı kelimelerdir, sapmak, doğru yola ermenin karşıtıdır ve günah ta buna benzer. Fısk ile haşır neşir olandan başkasına bu ad verilmez, der.

Ebu İmam el-Bâhilî'de şöyle diyor: "Adem'in başına gelenler gariptir. Şöyle ki; Allah, sakın seni cennetten çıkarmasın, yoksa bedbaht olursun . . . Orada ne susarsın ne de güneşin sıcağında kalırsın, diyerek Adem'i sürekli, rahata ve düzenli bir yaşama teşvik etmiş, İblis te, sana sonsuzluk ağacını göstereyim mi?, diyerek aynı ayartmada bulunmuştur. Bir farkla ki Allah'ın teşviki ağaçtan sakınmaya, şeytanınki ise ondan yemeyedir.

Sonra Adem, aklının olgunluğuna, Allah'ın efendisi, Rabbi ve yardımcısı olduğunu bilmesine rağmen gene de Rabbi tarafından kendisine

İblis'in düşman olduğu bildirilmiştir. Kendisine karşı amansız düşmanlığını bildiği halde nasıl İblis'in sözünü kabul edip Allah'ın sözünden yüz çevirdi?

Tefsirciler, gerçekte Adem'in günahını gizlemekten acizdirler; çünkü, "Adem Rabbine başkaldırdı ve saptı,, diyen Kuran'dır. Tefsirciler Kuran ayetlerine dayanarak İsyanın günah, âsinin yergi ismi olduğunu ve ancak büyük günah sahibi kişiye verileceğinde, büyük günah sahibi kişinin ise ceza göreceği bir fiili yapan kişi olduğunda birleşmişlerdir.

II

MESİH İNANCINDA GÜNAH

Günah, kalbini araştıran, soydaşları insanların geçmişine bakan her insanın kabul ettiği bir gerçektir. Tanrısal duyuruların ışığından mahrum olanlar bile günahlarını hissetmekte, eksikliklerini, manevi olarak yükledikleri görevleri yerine getirmekten aciz olduklarını itiraf etmektedirler.

Günah, insanların büyük bir bölümünün sandığı gibi yalnızca açık bir kötülük değil, aynı zamanda yaratıcımız ve tek hedefimiz Allah'tan sapmaktır. Bu sapma yalnızca kötülüğe yönelmekle değil, hayırdan ayrılmakla da gerçekleşir.

Tecrübeyle öğrenilmiştir ki sıradan kişi günahın gücünü, insanlardaki etkisini Kutsal Yasa'nın yetiştirip Mesih'e götürdüğü inançlı gibi ayıramaz. O inançlı ki Mesih'in uzattığı kayra (nimet, lutuf) yı kabul etmiş böylece günahın gerçek yüzünü, insanı kötülüğe çekmekteki etkisini öğrenmiş buna bağlı olarak ta kutsal kayranın yardımına, aklanması için gerekli kurtulmalık kanına olan ihtiyacını hissetmiştir.

Günah genel anlamda "çiğnemek,, (I Yuh. 3:4) Allah'ın Yasasını çiğnemek, tanımamaktır. Sahibinin özrü ne olursa olsun suç sayılır.

1 – GÜNAHIN DÜNYAYA GİRİŞİ

"Günah bir insan yoluyla, ölüm de günah yoluyla dünyaya girdi. Böylece ölüm bütün insanlara yayıldı. Çünkü hepsi günah işledi,, (Romalılara 5:12). Elçinin sözü şu anlama geliyor: Tüm insanların günahkar olmasının nedeni insanlığın atası Adem'dir. Pavlos, "bir insan yoluyla,, derken Doğuş 5:2' de bildirildiği gibi Adem ve Havva'yı tek bir fert saydı. Elçi ne yılanın denemesinden söz etti ne de önce isyan edenin Havva olduğunu, anlattı. Amacı, Adem'in işlediği bu suçla soyunun temsilcisi olduğunu göstermekti.

Bazı düşünürler, insan, derler, temiz olarak doğar; ancak bozuk bir çevrede yaşarsa bundan etkilenir ve kötülük içine nüfuz eder. Bozuk çevre günahın büyümesini sağlayabilir. İnsan, içinde bir takım dürtüler olduğu halde doğmaktadır. Buna karşın o kötü eğilimleri de beraberinde taşımaktadır.

2 – GÜNAH İRSİDİR

Tecrübe göstermiştir ki canlı bir varlığın kendisinden farklı bir şey dünyaya getirmesi imkansızdır. Öküzün buzağı doğurması mümkün değildir. Mesih, "dikenden üzüm toplamazlar,, diyor. Bu yasa insan için de geçerlidir. İnsan soyunun kendisinden kaynaklandığı Adem, isyanı ile doğruluk yaşamını yitirmiş, ceza olarak ta paklık cennetinden, günahından ötürü yeryüzüne kovulmuştur. Adem'in yeryüzündeki soyu da doğal olarak kovulmuş, mirası olan cenneti elinden yitirmişti. Kutsal Kitap – Davud'un ağzından bu gerçeği kabul eder – "İşte, ben fesat içinde doğdum. Anam günah içinde bana gebe kaldı,, (51. Mezmur:5). Pavlos ta şöyle diyor: "Anlayışlı kimse yok: Tanrıyı arayan bir kişi bile yok! Hepsi yoldan saptılar, birlikte yararsız oldular, iyilik eden yok, bir kişi bile yok!,, (Romalılara 3:11–12).

Augustine, Kutsal Kitap'ın Adem'in düşüşü ve günah'ın irsi oluşu hakkındaki öğretisini şöyle açıklar:

1. Allah, insanı aslında bilgi, doğruluk ve kutsallık bakımından kendi biçiminde, özgür ve ölümsüz olarak yarattı. O'na iyiliği ve kötülüğü

seçebilme, manevî doğasını ortaya koyma gücü yanında tüm yaratıklar üzerinde de yetki verdi.

2. Adem, İblis tarafından denendiği sırada kendi seçimi ile günah işleyince yaratıldığı doğadan düşmüştür.

3. Bunun sonucu kutsal biçimini yitirmiş, tüm doğası bozulmuş, ruhsal iyiliğe ilgisiz ve karşı, bedensel ölüme mahkum, hem bu yaşamın hem de sonsuz ölümün tüm kötülüklerine maruz ruhsal bir ölüye dönüşmüştür.

4. Adem'in, isyanı sonucu karşılaştığı durumun aynısı olan bugün insanlığın başına gelenler tek bir yolla açıklanabilir: Adem ve soyu arasındaki temsîlî birlik. İnsanoğlu manevî yönden bozuk. Allah'ın özünden yoksun olup yargı içinde doğmaktadır.

5. Bu, irsî öz bozukluğu gerçekte günahın doğasındandır. Ancak fiilî günah değildir.

6. Adem'in günaha düşüşü sonucu gerçekleşen insan doğasındaki bozulma ve öz doğruluğun yitirilmesi Adem'in ilk günahının cezasıdır.

7. 'Yeniden doğum ' için yapılan çağrı Kutsal Ruh'un olağanüstü işidir. İnsan burada yapıcı (aktif) değil edildir. İş kesinlikle Allah'ın iradesine bağlıdır. O halde kurtuluş yalnızca tanrısal kayra (lutuf) nın eseridir.

3 – GÜNAHIN İNSANA TESİRİ

İngiliz bilgini Huxley şöyle der: "Bilmiyorum, acaba hangi çalışma, insanlığın gelişimi üzerinde yapılmış incelemeden daha karamsar bir sonuç taşıyabilir? Tarihin karanlığından görünen şu ki, insan, içindeki korkunç bir güçle kendisine egemen olmuş bir unsura boyun eğmektedir... O, kendisini yokluğa götüren dürtülerin elinde, kör ve zayıf bir av, aklî yapısını çekilmez bir tasa haline getiren bitmez tükenmez vehimlerin kurbanıdır. Binlerce yıldan beri o yine o, hiç değişmedi. Savaşır, işkence eder, ama bir yandan da kurbanlarına ağlayıp kabirlerini yapar.,,

Bu gerçeği görmek için tarih boyunca uzanan bu açık tanıklıklara gerek var mı? İnsanın, günah yasasının içinde oturduğunu bilmesi için nefsinin derinliklerine bakması, eğilimlerini kontrol etmesi gerekmez mi?

Her insanda aynı gerçeği görmek için insan

yığınlarına şöyle bir bakmamız kâfidir. "Bozuldular, iğrenç işler ettiler,, (14. Mezmur:1). Düşüşünden önce Adem'de bulunan Allah'ın öz benzerliğini herkes yitirdi – "Hepimiz koyunlar gibi yolu şaşırдық; her birimiz kendi yoluna döndü,, (İşaya 53:6).

Evet, günahın her kişinin yaşamında bulunduğunu bilmeyen yoktur. Çünkü insan doğasının bozukluğu hissedilecek kadar açıktır. İnsan tövbe etmekle bile manevi yasayı kendiliğinden koruyamıyor. Kutsal Ruhun yardımı olmaksızın, bu tövbe bozguna uğramakla yüz yüzedir. Bu da düşmeden önce Adem'de var olan öz doğruluğun kişide bulunmadığını gösterir.

İnsanın, doğruluk doğasını yitirip bozukluk (fesat) doğasını aldığına ilişkin kesin kanıt bulmak için nesiller boyunca günahın tarihine şöyle bir göz atmak yetecektir. İrsî bozukluk doğası ilk defa, Kayın'ın, kardeşi Habil'i öldürmesiyle ortaya çıktı. O'nu neden öldürdü? Kötü olduğundan dolayı değil mi? Birbirimize niçin düşman oluruz? Kötülük doğası içimizde kök saldığından değil mi? Ulusların savaşıması gene bireylerin kötülüğünden değil mi?

4 – GÜNAHIN ÜCRETİ

Allah, Adem'e şöyle dedi: "Fakat iyilik ve kötülüğü bilme ağacından yemeyeceksin; çünkü ondan yediğin gün kesinlikle ölürsün,, (Doğuş 2:17). "Şuç işleyen can; ölecek olan odur,, (Hezekiel 18:20). "Çünkü günahın ücreti ölümdür,, (Romalılara 6:23). "Adem ve Havva Allah'tan koştukları an, ruhsal olarak öldüler. Rab Allah ile aralarında bulunan kutsal ortaklığı yitirdiler. Günün serinliğinde Allah'ın huzuruna çıkma arzusunu kaybettiler. Bahçenin ağaçları arasına gizlendiler,, (Doğuş 3:8).

Kişinin, isyanının cezasını gözünün önünde görmesi gerçekten ürkütücüdür. Ama bu ilk aile acaba tüm ayrıcalıklarını yitirdi mi? İnsanın günah nedeniyle yitirdiği cennete dönme ümidi yok mu oldu? Sonsuza dek paklıktan yoksun mu kalacak? Asla! Çünkü Allah sevgidir, sevgi O'nun özüdür. Onun katında sınırsız bağış vardır. Yüreğindeki sevgi, insanın bu bedbahtlığı karşısında hareketlendi, suçlunun sonsuz yokluğa gitmesine dayanamadı ve Rab ilah baştan beri kendi katında olan Söz İsa Mesih'in şahsında kurtarıcı görevini aldı. Tanrısal sevginin yaptığı ilk iş Adem ve Havva'nın çıplaklıklarını örtmek oldu. "Rab Allah, Adem ve karısı için

deriden kaftan yaptı ve onlara giydirdi,, (Doğuş 3:21). Tanrı böylece kurtulmalık andlaşmasını gerçekleştirdi.

*BİR ADAMIN
TÜM DÜNYAYI
KAZANIP DA*

**KENDİ CANINI
== YİTİRMESİ
NEYE YARAR?**

(Matta 16 : 26)

III

İSLAMDA KEFARET

Kefaret konusunda Kuran'da – surelerin tertibine göre – 14 ayet vardır. Bunların ilki: "Sadakaları açıkça verirseniz ne güzel! Eğer onları, yoksullara gizlice verirseniz bu sizin için daha iyidir. Allah onları kötülüklerinden bir kısmına karşı tutar,, (Bakara 271).

Bilginler yok etmek anlamına gelen "tekfîr,, fiilini kapatmak, örtmek şeklinde tefsir etmektedirler. Bu tefsir Tevrat düşüncesine de yakındır. Gerçekten de kişisel ameller İslam'da Yahudilikte olduğu gibi günahları silmede önemli rol oynar. "Ameller,, in başı olan namaz hakkında şöyle denir: "Gündüzün iki ucunda ve gecenin gündüze yakın zamanlarında namaz kıl,, (Hud 114).

Tirmizî, Ebu'l-Yeser'den naklediyor: Bana, hurma satın almak isteyen bir kadın geldi. Eğildim ve onu öptüm. Sonra gidip Muhammed'e bunu haber verdim. "Gündüzün iki ucunda ve gecenin gündüze yakın zamanlarında namaz kıl. Doğrusu iyilikler kötülükleri giderir,, dedi. Bunun üzerine

ashabı (arkadaşları), ey Allah'ın elçisi – bu söylediğin – yalnız bu adam için mi yoksa tüm insanlar için mi, dediler. Muhammed, bütün insanlar için, dedi. Muslim, Abdullah'tan rivayet ediyor: Bir adam peygambere gelip, ey Allah'ın elçisi ben, şehrin en uzak kesiminde bir kadınla oynaşım. Onunla cinsel ilişkiye girmedim ama benim aktı. İşte karşıdayım, hakkımda dilediğin hükmü ver, dedi. Ömer, kendini örtmüş (günahtan korumuş) olsan, Allahta seni örterdi, dedi. Allah elçisi hiçbir karşılık vermedi. Adam kalkıp gitti. Peygamber onu yanına çağırdı ve bu ayeti okudu: Gündüzün iki ucunda . . .

Muslim, Ebu Bekr'den rivayet ediyor – Her kim bir günah işler sonra kalkar güzelce temizlenir, namaz kılar ardından da af dilerse Allah onu mutlaka affeder dedi ve şu ayeti okudu: Günahları Allah'tan başka bağışlayan kim vardır? Onlar yaptıklarında, bile bile direnmezler,, (Âlu İmran 135).

Amellerin kefarete olan etkisini göstermede şu ayetten daha açığı yoktur: "Gerçek tartı kıyamet günündedir. Tartıları ağır gelenler; işte onlar kurtulanlardır. Tartıları hafif gelenler, ayetlerimize yaptıkları haksızlıklardan ötürü kendilerini mahvetmiş olanlardır,, (Araf 8, 9).

İmam Rāzi "amellerin tartımı,,nı açıklarken, bu konuda iki görüş vardır, diyor.

A – Hadiste, Allah'ın kıyamet günü kulların – iyi yada kötü – amellerinin tartılacağı bir dili, iki kefesi olan bir terazi koyacağı bildirilir. İbnu Abbas'tan nakledilen hadis, mümine gelince; ameli en güzel biçimde getirilir ve terazinin kefesine konur. İyilikleri kötülüklerinden ağır gelir diyor. Amellerin nasıl tartılacağında değişik görüşler vardır. Bunlardan birine göre müminin amelleri, güzel bir biçimde, kâfirin amelleri de çirkin bir biçimde resmedilir. Tartım buna göre yapılır. Bir diğer görüşe göre tartı işlemi kulların amellerinin yazılı olduğu sahifelere göre yapılır.

B – Mucahid, Dahhāk ve A'maş'tan rivayet edilmiştir: Teraziden kasıt adalet ve hükümdür. Muhammed'e soruldu: Tartılacak olan nedir? "Sahifeler,, dedi. Terazinin dil uzunluğu, kefelerinin genişliği hakkında elimizde şaşırtıcı bir rivayet var: Abdullah b. Selam, yer ve gök, diyor, onun kefelerinden birine konya alırdı. Cebrail onun diline bakarak amudunu tutmaktadır.

Tartı işleminin nasıl olacağı konusunda bir başka rivayet te Abdullah b. Ömer'den geliyor – Allah elçisi şöyle dedi: Bir kişi kıyamet günü

teraziye getirilir. O'na doksan dokuz sicil verilir. Bu sicillerde onun günahları ve suçları vardır. Bunlar terazinin kefesine konulur. Sonra ona karınca büyüklüğünde bir kağıt parçası verilir. Bu kağıt parçasında, Allah'tan başka ilah yoktur, Muhammed O'nun elçisidir, yazılıdır. Bu kağıt parçası da terazinin diğer kefesine konulur ve kötülüklerinden ağır basar.

Tek değil, birden fazla teraziye işaret eden Kuran ayeti de vardır: "Kıyamet günü doğru teraziler kurarız; hiç bir kimse hiçbir haksızlığa uğratılmaz. Hardal tanesi kadar bile olsa yapılanı ortaya koyarız. Hesap gören olarak biz yeteriz,, (Enbiyâ 47).

Tefsirciler, kalplerin amelleri için ayrı, organların (cevârih) amelleri için de ayrı terazi olması ihtimali uzak değildir, derler. Fahru'r-râzî, yaygın bir rivayet nakleder – Davud, Rabbinden kendisine teraziye göstermesini ister. Gördüğü zaman bayılır. Ayıldığında, Ey Allahım! onun kefesini kim iyilikle doldurabilir, der. Allah ta, Ey Davud! Ben kulum dan hoşnut olursam, onu ürün (semere) ile doldururum, der.

Bilal b. Yahya ve Huzeyfe'den rivayet edilmiştir: Kıyamet günü terazilere bakacak olan,

Cebrail'dir. Allah, ey Cebrail! onları tart, der. Bunun üzerine mazluma geri verilir. Eğer (mazlumun) iyiliği yoksa başkasının kötölükleri de ona yüklenir. Böylece adam üzerinde dağ gibi yükle çıkar. Ebu Cafer'in Muhammet'ten bildirdiğine göre, terazide güzel ahlaktan daha ağır gelen hiç bir şey yoktur.

Son olarak Muhammed b. Sa'd'ın İbnu Abbas'tan naklettiği şu haberle, tefsiri özetleyebiliriz: İyilikleri kötölüklerini kuşatanın terazisi ağır, kötölükleri iyiliklerini kuşatanın terazisi hafif gelir. Onun varacağı yer cehennemdir.

– Tanrı Korkusu Günahları Siler

”Ey inanlar! Allah'tan sakınırsanız, o size iyiyi kötüden ayırdedecek bir anlayış verir, kötölüklerinizi örter, sizi bağışlar. Allah, bol nimet sahibidir,, (Enfal 29).

Görüldüğü üzere tanrı korkusuna mükafat olarak üç ayrıcalık verilmektedir.

A – Size iyiyi kötüden ayırdetme anlayışı verecek.

B – Kötölüklerinizi, yaptığınız bütün kötölükleri silecek.

C – Sizi affedecek.

IV

İSLAM'DA BAĞIŞ

Kuran ayetlerini incelediğimiz zaman kefaret ile bağış (gufran) arasında fark buluruz. Tefsirciler aynı şeyi tekrar söylememek için, kefaret, kötülüklerin dünyada silinmesi, bağış ise kıyamet günü yok edilmesidir, demişlerdir.

Ameller Ve Bağış

İslam, günahların affının iyi amellere dayandığını bildirir: " . . . İyilik yaparak kötülüğü ortadan kaldırırlar. İşte onlara bu dünyanın iyi sonucu, girecekleri Adn cennetleri vardır,, (Ra'd 23).

Hız. Muhammed'den naklediliyor: Muaz b. Cebel'e "kötülük yaptığın zaman onu silecek bir iyilik yap,, dedi.

Hasan kanalıyla bildiriliyor: "Onlar mahrum edildikleri zaman verirler, zulme uğradıklarında affederler,,

Zeccâc diyor ki: Allah eğer, yanı sıra iyi ameller olmazsa soy sopun fayda vermeyeceğini bildirmiştir.

Vahidî, Buharî ve İbnu Abbas'tan naklediyor: Allah, itaat eden kişiye sevap olarak cennette ailesinin varoluşuyla sevinmesini sağladı. Bu da gösteriyor ki onlar (ana baba) cennete, itaat eden kişi onurlandırılınsın diye girerler. Cennete iyi amelleri ile girmiş olsalar, itaat eden kişi için ortada bir üstünlük olmazdı. Çünkü iyi iş yapan herkes cennete girer.

Oruç Ve Bağış

” . . . Oruç, tutan erkekler ve kadınlar . . . Allah onlara büyük ecir hazırlamıştır,, (Ahzab 35). Kuran'da, iki ay süreyle oruç tutmanın öldürme günahının bağışlanmasını sağlayacağı bildirilir: ” Bir mümini yanlışlıkla öldürenin bir mümin köleyi azat etmesi, öldürenin ailesi bağışlamadıkça ona diyet ödemesi gerekir. Eğer o mümin, size düşman bir topluluktan ise mümin bir köleyi azat etmek gerekir. Bulamayana, Allah tarafından tevbesinin kabulü için ard arda iki ay oruç tutmak gerekir. Allah bilendir, hakimdir,, (Nisa 92).

Bu ayetin iniş nedeniyle ilgili olarak şu rivayeti anlatırlar: Urve b. Zubeyr'den. Huzeyfe b. el-Yeman Uhud günü Allah elçisi ile birlikteydi. Müslümanlar yanlışlıkla babası Yeman'ı da kafirlerden sanıp öldürdüler. Huzeyfe, ”o benim

babam,, diyordu ama, sözünü ancak adamı öldürdükten sonra anladılar. Huzeyfe bunun üzerine, Allah sizi affetsin. O en merhametli olandır, dedi. Allah elçisi bunu duyunca Huzeyfe'nin yanındaki değeri arttı ve bu ayet indi.

Bir başka rivayete göre ise ayet, Ebu'd-Derdâ hakkında indi. Bir birliğin başındaydı. İhtiyacından dolayı bir topluluğun yanına saptı. İçlerinde, koyunları olan bir adam buldu. Kılıcıyla adamın üzerine saldırdı. Adam "İlâ ilâhe illa'l-lâh,, dedi. Buna rağmen onu öldürdü ve koyunlarını da yanına kattı. Sonra içinde bir sıkıntı hisetti ve başından geçeni Allah elçisine anlattı. Allah elçisi, şehadet getirmesine rağmen adamı neden öldürdüğünü sordu. Ebu'd-Derdâ, diliyle şehadet etti ama kalben inanmıyordu, cevabını verdi. Bunun üzerine Allah elçisi, kalbini mi yardım, dedi.

Kuran'da üç günlük orucun da yalan yemin günahının bağışlanmasını sağladığı bildirilir. "Allah size rastgele yeminlerinizden dolayı değil, bile bile ettiğiniz yeminlerden ötürü hesap sorar. Yeminin keffareti, ailenize yedirdiğinizin ortalamasından, on düşkünü yedirmek yahut giydirmek ya da bir köle azat etmektir. Bulamayan, üç gün oruç tutmalıdır; yeminlerinizin kefareti budur.

Yemin ettiğinizde yeminlerinizi tutun. Şükredesiniz diye Allah size böylece ayetlerini açıklıyor,, (Mâide 89).

Fahru'r-râzî bu ayetin iniş nedeni ile ilgili olarak şunları söyler: Sahabeden bir topluluk yiyecekleri giyecekleri haram edip ruhbanlığı tercih ettiler ve buna and içtiler. Allah onları bunu yapmaktan yasaklayınca, "ey Allah'ın elçisi bu yeminlerimizi ne yapalım,,, dediler. Arkasından bu ayet indi.

Hac Ve Bağış

"Safa ve Merve Allah'ın nişanelerindedir. Kim kabeyi hacceder veya umre yaparsa bu ikisini de tavaf etmesinde bir sakınca yoktur. Kim gönülden iyilik yaparsa karşılığını görür. Allah, şükürün karşılığını verendir ve bilendir,, (Bakara 158). İbnu Abbas diyor ki: Safa ve Merve'nin üstünde birer put vardı. Cahiliye Arapları bu ikisini tavaf eder onlara ellerini yüzlerini sürerlerdi. İslam gelince müslümanlar bu iki put nedeniyle Safa ve Merve'yi tavaf etmek istemediler. Sonra bu ayet indi.

'Bir sakınca yoktur, anlamına gelen "Lâ Cunâha,, günah yoktur "İlâ isme,, anlamına gelir. Kim isteyerek haccederse Allah onu bağış ile destekler.

Zekat Ve Bağış

”Namazı dosdoğru kılıp zekatı verenlere Rableri katında ecir vardır. Onlara korku yoktur. Üzülmezler de,, (Bakara 277).

İbnu Abbas ”korku yoktur . . .,, ifadesini açıklarken – ”yani kıyamet günü kendilerini karşılayacak olan şeylerden korkmazlar. Diğer mutlu kişilerin sahip olduğu nimetlere de üzülmezler.,, diyor.

Asam şöyle diyor: O günün azabından korkmazlar, diğer mutlu kişilerin sahip olduğu üstün nimetlere de üzülmezler çünkü ahirette rekabet yoktur.

Allah Yolunda Cihad Ve Bağış

” . . . Hicret edenler ve Allah yolunda cihad edenler Allah’ın rahmetini umarlar. Allah bağışlar ve merhamet eder,, (Bakara 218).

Rivayet edildiğine göre Abdullah b. Cahş Muhammed’e, ey Allahın elçisi, farzet ki yaptıklarımıza ceza yok; acaba ecir veya sevap ta umabilir miyiz, diye sordu.

Kuran Ve Bağış

”Kuran olunduğu zaman ona kulak verin, dinleyin ki, merhamet olunabilirsiniz,, (Araf 204).

Tefsirciler, bu ayet inmeden önce Kuran'ın rahmet olduğunu Allah bildirmişti, diyorlar.

Bir hadiste, Muhammed ile Ebu Zerri'l-Gıfarî arasında geçen şöyle bir konuşmadan söz edilir:

- Ey Allah'ın elçisi ben Kuran'ı öğrenememekten, onunla amel edememekten korkuyorum.
- Korkma, Ebu Zerr! zira, Allah Kuran'ın yerleştiği kalbe azap çektirmez.

Enes b. Malik'ten bildiriliyor – Allah elçisi bana şöyle dedi: Kuran, onu dinleyenden dünya belasını, okuyanıdan ise ahiret belasını savuşturur.

İbnu Mesud'dan – Allah elçisi, ”kim,,, dedi, ”belleyip ezberleyene kadar Kuran okursa, Allah onu cennete sokar, ailesi fertlerinden cehenneme girmeleri vâcib (gerekli) olmuş on kişi hakkında da şefaathçi kılar.

Kelime-i Şehadet Ve Barış

Ebu Hureyre diyor ki: Ebu Zerri'l-Gifârî, Muhammed'e sordu.

– Ey Allah'ın elçisi. Müslüman nasıl kurtulur? Muhammed cevap olarak şöyle dedi.

– "Allah'tan başka ilah olmadığına, Muhammed'in de O'nun elçisi olduğuna tanıklık ediyorum,, diyerek.

Allah'ın İradesi Ve Bağış

"Göklerde olanlar da, yerde olanlar da Allah'ındır. O dilediğini bağışlar, dilediğine azab eder,, (Alu imran 129).

Fahru'r-râzî, bu ayetin tefsirinde şunları söyler: Yandaşlarımız, Allah'ın ilahlığı gereği tüm kafirleri, sapıkları cennete, tüm doğruları ve kendisine yakınları da cehenneme sokabileceğine, böyle yaptığı için de kendisine karşı çıkılamayacağına dair bu ayeti delil gösterirler.

Razi bu düşünceye itiraz etmiyor, hatta destekliyor: Ayetin bu anlamı verdiği açıktır. Akıl da bunu destekler. Çünkü kulun işi iradeye

bağlıdır. Bu irade Allah tarafından yaratılmıştır. Allah'ın yarattığı böyle bir irade itaat eder, ama başka türden bir irade yaratırsa isyan eder. O halde kulun itaatı da, isyanı da Allah'tandır. Allah'ın fiili ise ona hiçbir şey dayatmaz. Ne itaat, sevap ne de isyan, ceza gerektirir. Her şey ilahlığı ve gücü gereği Allah'tandır.

Bu düşünce, bağış için kefarete kurbanını gerekli kılan Kutsal Kitap öğretisiyle çelişmektedir. Bu gereklilik baştan beri biliniyordu. Kutsal Kitab'ı bir uçtan bir uca geçen, kan damlayan kırmızı bir çizgi daha ilk anda farkedilir: "Kan dökmeksizin bağış olmaz,, (İbranilere 9:22).

Gerçek şu ki, adaleti ve hakkı pahasına bir insanın suçunu bağışlamak "Adil,, olan Allah'ın iradesine yakışmaz. Çünkü O, suç işleyen can; ölecek olan odur, diyor. Suçlu bir insanı bağışlayacağı zaman, bağış için bir neden, adaletini doyuracak bir çare, oğlaklar, buzağılar ve koyunlar kurban edilirdi. Allah bu kurbanları, Mesih'in kurbanını gösterdiği için kabul ediyordu. Mesih bu kurbanı kayra (lutuf) çağında sunmuş, böylece Kutsal Adalet sonsuza dek sağlanmıştı: "Kayra ve Gerçek buluştu. Doğruluk Esenlikle öpüştü,, (85. Mezmur:10).

İslam'da Affedilmeyen Günahlar

1. Allah'a ortak koşmak – "Allah kendisine ortak koşulmasını affetmez. Bunun dışındaki günahları affeder,, (Nisa 116).

Bu ayetin tefsirinde, Allah'a ortak koşan kişi Allah'ın merhametinden kesinlikle mahrumdur. Çünkü şirk, çok büyük bir sapıklıktır, derler. Bazılarına göre, meleklerle tapınıp onlara, Allah'ın kızları, diyenler hakkında inmiştir. Râzî, Allah'a inanmayanlar, meleklerle "dişi,, derler, diyor.

Başka tefsirciler, ayetin putlara tapan bir millet hakkında indiğini, bu putların her birinde kendileriyle konuşan şeytanlar olduğunu, söylüyorlar.

2. İmanlıyı Öldürmek – "Kim bir mümini kasden öldürürse cezası, içinde temelli kalacağı cehennemdir. Allah ona gazap etmiş, lanetlemiş ve büyük azap hazırlamıştır,, (Nisa 93).

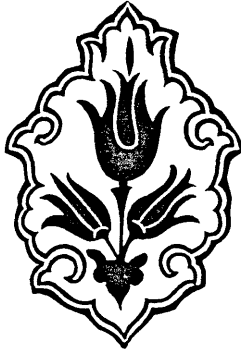
Ebu Hanîfe, kasıt (amden öldürme) için kefarete olmaz, İbnu Abbas, kasten adam öldürme suçu işleyenin tevbesi kabul edilmez diyor.

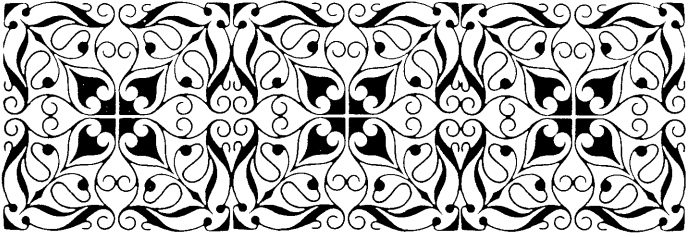
3. Dinden Dönme (İrtidat) – "İnandıktan

sonra inkar edip inkarda aşırı gidenler var ya, onların tevbeleri kabul edilmeyecektir,, (Alu İmran 90).

Ayetin tefsirinde şunları söylüyorlar: Mürted (dinden dönen kişi) inkarda aşırı giden yada ısrar eden kişidir. Bazen küfrüne küfür ekleyerek bu aşırılıkta bulunur.

Kaffäl ve İbnu'l-Enbârî, kim bu tevbesinden sonra tekrar inkar ederse birinci tevbesi sanki hiç yapılmamış gibi makbul olmaz, diyorlar.

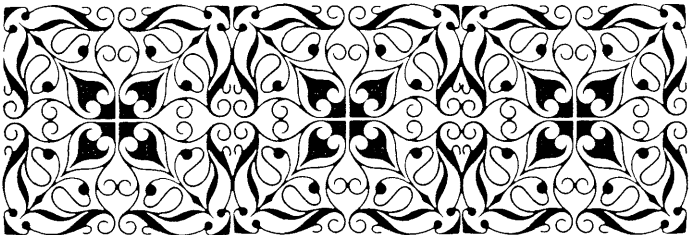
BİR ALLAH

ALLAH İLE İNSANLAR ARASINDA

BİR ARACI VARDIR

İNSAN MESİH İSA

I Timeteos'a 2:5

V

MESİH İNANCINDA KEFARET

Kefaret, örtmek, kapatmak anlamına gelen bir sözcük olup Mesih inancında, Mesih'in insanlığı, Şeriatın lanetinden kurtarıp Allah ile arasında barışı sağlamak için gerçekleştirdiği işi anlatır. Elçi bu konuda şöyle diyor: " . . . Çünkü bizi Allah'a götürmek için, doğru olan Mesih doğru olmayanlar uğruna günahlar için bir defa öldü (I. Petrus 3:18).

Mesih'in kefaretinin değeri, Allah'ın sonsuz Oğlu olmasından kaynaklanmaktadır. Bu kefarete değişik yönlerden bakabiliriz:

A – Allah'a olan bağıntısı yönünden.

B – Allah'ın sevgi, adalet, kutsallık ve adaletine olan bağıntısı yönünden.

C – Uğruna gerçekleştirmiş olması açısından insanla olan bağıntısı yönünden.

Bu yüzden, Mesih'in kefareti insanın günahının silinmesidir, Mesih'in kurbanı, suçlunun lanetten kurtulması ve yargının üzerinden kaldırılması üzerindeki etkisinin açık bir göstergesidir, denilmiştir. Bu, Allah'ın gazabının

kaldırılıp suçlunun tanrısal barışı elde etmesinde kurban Mesih'in rolünü açıklar.

Kefaret, suçlunun Mesih'in kanı ile örtülmesidir. Böylece suçludan kisas istenmez. Çünkü kisas kendisi için kurban edilen Mesih'e yüklenmiştir. "Sevgi şudur: Biz Allah'ı sevmedik ama, O bizi sevdi ve günahlarımıza kefarete olarak oğlunu gönderdi,, (I. Yuhanna 4:10).

Kefaret, Allah'ın Kutsal Şeriatı zedelenmeden Allah ile insan arasında barış yolunu açmıştır. "Kendisiyle dünyayı barıştırmak, suçlarını onlara saymayarak ve bize barışma sözünü vermiş olarak Allah, Mesih'te idi,, (II Korintlulara 5:19).

İnsanlar, Allah'ın doğası, günahkar yaratıklarıyla arasındaki ilişki üzerine felsefî düşüncelere girişmişler, yine de tatmin edici bir sonuca ulaşamamışlardır. Ancak dünya felsefelerinin açıklayamadığını Kutsal Kitap açıkladı. O, "Allah,, diyor "adildir ve adaleti suçlunun kisas edilmesini ister. Bu yüzden, günah silinmeksizin barış gerçekleşemez İşte bu gerçekten hareketle günahın örtülmesi amacıyla Kurban dönemi başladı.

Yüce Kitap'tan öğreniyoruz ki Allah'ın kabul edip hoşnut kaldığı Habil'in kurbanı aslında gelecek "asıl,, kurbanı gösteriyordu (Doğuş 22:1–14).

Allah'ın, halkına Mısır'da sunmalarını emrettiği Fışh Kuzusu da (Çıkış 12:1–42). Tanrı Kuzusunun kurban edildiği Yeni Antlaşma'nın açık bir sembolü idi. " . . . Çünkü bizim Fışhimiz olan Mesih te kurban edilmiştir; bunun için artık ne eski maya ile, ne de kötülük ve iğrençlik mayası ile fakat içtenlik ve gerçeğin mayasız ekmeği ile bayram edelim,, (I. Korintoslulara 5:7–8).

Kefaret Yeni Antlaşma'da, İsa'nın günahlıyı kurtarma uğrunda şeriatın gereklerini yerine getirmek için çarmıhta gerçekleştirdiği **kurtarmalık** ile karşımıza çıkar. Bizim yerimize acı çekip ölerək biz insanlara uygulanacak olan kısası tam anlamıyla yüklendi. O Tanrısal adaletin hakkını vermiş, kurtulmalığa inanıp tevbe eden günahlıyı aklamıştır.

Kutsal Kitap dilinde İsa'nın kurtulmalığı "lütuf,, sözcüğü ile anlatılır. Bu sözcük karşılıksız, haketmeksizin verilmiş bağış anlamına gelir. Göksel Baba günahlıların yerine kurban sunmak zorunda değildi. Aynı şekilde Oğul'da bedene girip

kurtarıcılık görevini yerine getirmeye mecbur değildi. Ancak merhametinde eşsiz, yetkin Tanrılık taşkın sevgisi nedeniyle Şeriatın cezasını durdurdu. Ve bedene girmiş olan Söz'ün günahkarın yerine çektiği acıları kabul etti.

Kurtarıcı Rab, "ben koyunların uğruna canımı veririm,, (Yuhanna 10:15), derken bu gerçeği duyurmuştur. Bunu yine O'nun, "hiç kimsede, bir kimsenin dostları uğruna canını vermesinden daha büyük sevgi yoktur,, sözüyle karşılaştıracak olursak, Kutsal Gerçeğin niçin kendisinden geçip beden olduğunu, acılar çektiğini, çarmıhta günahlarımızı yüklendiğini anlarız. Haberci Pavlos bu niyabî açılışın gerekliliğini şöyle açıklar: Doğal insan benliğinden ötürü güçsüz olan Kutsal Yasa'nın yapamadığını Tanrı yaptı. Öz oğlunu, günahlı insan benzerliğinde günaha kurban olarak gönderip günahlı insan benliğinde yargıladı. Öyle ki Yasa'nın gereği doğal benliğe göre değil, Ruh'a göre yaşayan bizlerde yerine gelsin,, (Romalılara 8:3-4). Yani günahın ücreti olarak başımıza çökecek olan sonsuz ölümü İsa bizim yerimize aldı. Böylece şu ön bildiri yerine geldi: Esenliğimiz için olan ceza O'nun üzerine indi; O'nun bereleriyle şifa bulduk,, (İşaya 53:5).

Kurtulmalık, iki nedenden ötürü af ve affi izleyen bereketlerin bağışını şüpheye yer vermeyecek biçimde vurgular.

1. Bir kere Allah, Mesih'in itaatine ve acılarına karşılık olarak imanlılara bunu vaadetmiştir: "İşte, tek bir suç bütün insanları mahkumiyete sürüklediği gibi, bir doğruluk eylemi de bütün insanlara yaşam veren aklanmayı sağladı. Bir adamın (Adem) söz dinlemeziği yüzünden birçokları günahkar kılındığı gibi, yine bir adam (İsa Mesih) ın söz dinlemesiyle birçokları doğru kılınacaktır,, (Romalıılara 5:18–19).

2. Kurtulmalık, Tanrısal Adaletin gereklerini hakkıyla yerine getirmiştir. Çünkü o, insanın kurtarılması için Baba ile Oğul arasında bulunan Öncesiz Antlaşmanın temeli üzerine kurulmuştur. Akla gelebilecek her türlü şüpheyi yok etmek amacıyla Tanrısal Vahiy bunu kaydetmiştir: Kurban ve sunu istemedin. Fakat bana beden hazırladın. Yakılan sunular, suç kurbanlarından hoşnut olmadın; o zaman dedim – kitapta hakkımda yazılmıştır – senin iradeni yapmak için ey Rab işte geldim. (40. Mezmur: 6–8) İsa, yapılan antlaşmayı uygulamak için – suçlunun yerine yargıyı yüklenmek üzere – beden oldu. "Tanrı İse bize olan sevgisini şununla kanıtlıyor:

Biz daha günahkârken Mesih bizim için öldü. Böylece, şimdi O'nun kanı ile aklandığımızı göre O'nun aracılığıyla Tanrı'nın öfkesinden kurtulacağımız daha kesindir,, (Rom. 5:8–9).

1. Kurtuluş Gereksinimi: Kurtulmalık yalnızca toplumsal değil, ayrı ayrı her insan için ihmal edilmez bir gereksinimdir. Çünkü insan yok olacaktır. Mesih soruyor: "Bir insan kendi canına karşılık ne ödeyebilir?,, (Matta 16:26). Canına karşılık ödeyebileceği hiçbir şey yoktur. Aynı şekilde, kardeşini de kurtaramaz, Allah'a onun kefareti veremez (49. Mezmur:7).

Tevbeye gelince, her insan, geçmiş günahlarını ortadan kaldıramayacağını kendiliğinden hisseder. Bağışı kazanmak için bir başka yol gereklidir. İşte bu yol kurtulmalıktır. Aksi takdirde, ta eski zamanlardan beri dünya dinlerinin çoğunda var olan kurbanların varlığını nasıl açıklayabiliriz? Bunun nedeni suçlunun hissettiği kurtulmalık gereksinimi değil midir?

Gerçekten de manevî doğamız, bizi kutsallığın isteğine saygı göstermeye zorlamaktadır. Her birimiz kurtulmalık aracılığı ile aklanma dışında, vicdanının geçmiş günahlardan huzura kavuşamayacağını hisseder.

2. Aklî Delil: Allah, Kutsal; İnsan ise suçludur. İnsanın suçu (günahı) Tanrısal Kutsallığın karşısındadır ve bu yüzden yargılanması gerekir. Ancak kendisinden suçu kaldırılmakla yargısı silindiği takdirde affedilebilir. Çünkü, günahlı tevbe ile "doğru,, olsa bile onun bu doğruluğu geçmiş günahlarının hükmünü geçersiz kılamaz. Allah onu kurtulmalıksız affetse, bu kez ne şeriatının değeri, ne de kutsallığının önemi kalır. Bu nedenle Kurtulmalık, suça verilen yargının kaldırılması ve buna bağlı olarak ta Tanrısal sıfatların mutlak yetkinliği içinde ortaya çıkması için vazgeçilmez yol olmuştur.

3. İnsanın Manevî İhtiyacına Uyması: İnsanın manevî bir doğası vardır. Vicdanı ona adaletin yüceliğini ve kutsallığını bildirir. Günahını bilir de kefaretilini bilmezse vicdanı rahatsız olur. Kurtulmalık aracılığı ile bağış ise insan vicdanına uyar, onun manevi ihtiyaçlarını karşılar.

4. Şeriatın İstemine Uyması: Şeriat suçlunun kisasını ister. Kısassız Şeriat bir şeye yaramaz. Şeriatın Yüce istekleri göz önüne getirildiğinde kisasın zorunluluğu açıkça görülür.

Şurası açıktır ki, kurtulmalıksız bağış şeriat'ın yok edilmesi, yozlaştırılmasıdır. Bu ise

Mesih'in öğretisine ters düşer: "Gerçekten sizlere belirtirim: Gök ve yer geçinceye dek, Ruhsal Yasa'dan küçücük bir nokta yada bir çizgi bile kaldırılmayacaktır – Bildirilen her şey yerine gelinceye dek,, (Matta 5:18).

Burada söylenmesi gereken bir gerçek daha var: Kurtulmalısız bağış, günahın ceza hak etmediğini söylemek gibidir. Halbuki o Tanrısal Kutsallık ve Adaletin zedelenmesidir.

5. Kutsal Dinde Bildirilmesi: Kurtulmalığa gerek olmasaydı, Allah Kutsal sözünde ona yer vermezdi. Oysa Mesih şöyle der: "Musa'nın çölde yılanı yukarı kaldırdığı gibi, insanoğlunun da yukarı kaldırılması gerekir. Böylelikle O'na iman eden herkesin sonsuz yaşamı olsun,, (Yuhanna 3:14).

6. Manevî Gerek: Manevî Egemen olması bakımından Allah'ın, kendi yönetim düzenine uyması, egemen olduğu bu dünyada başkaldırıya, anarşiye izin vermemesi, buyruklarını çiğneyen mütecavizleri cezasız bırakmaması gerekir. İşte bundan ötürü Allah, Kurtulmalık gereğini koydu. Allah bununla, günahıtan iğrendiğini, suça kızdığını gösteriyor. Ama bir yandan da şeriatını onurlandırmak için suçlulara bağış kapısını açtı.

7. Birçok Dinde Bulunması: Bu da her insan vicdanının kurtulmalığı istediğini, yalnızca tevbe ile yetinmediğini ama, kefareti; suçuna karşılık kurban kanını istediğini gösterir. Bütün bunlar kurtulmalığın gerekliliğinin kanıtıdır.

İyi İşler Ve Bağış

1. İyi işler (Salih Ameller) yapılması gereken zorunlu ödevler olmasına karşın geçmiş günahlarımızı karşılama hakkını bize veremez. Başka bir deyişle geçmiş günahlarımızın affına vesile olamaz. Mesih, bu gerçeğe değinmiştir: "Tanrı'nın buyruklarını yerine getirdiğiniz zaman, biz bir işe yaramayan uşaklarız, yalnızca yapmamız gerekeni yaptık, deyin., (Luka 17:10) "Kimse övünmesin diye, iyi işlerin sonucu da değildir. Çünkü biz, Tanrı'nın önceden hazırladığı iyi işlerin yolunda yürüyelim diye Mesih İsa'da yaratılmış olarak Tanrı'nın eseriyiz., (Efeslilere 2:9–10).

2. Elimizdeki mal ve sağlığımız Allah'a ait olunca biz bunların başında yalnızca vekil sayılırız. Sadaka verdiğimizde yada bir hizmeti yerine getirdiğimizde ne kendimize ait bir şeyi veriyoruz ne de mükâfata layık bir iyilik yapıyoruz.

Tapınağın inşası için büyük miktarda mal

sunan Davud, bu gerçeği dile getirmişti: "Ama ben kimim, halkım nedir ki, böyle gönüllü takdimeler verebilelim? Çünkü her şey sendendir, ve senin elinden sana verdik. Ey Rab, Allahımız! Kutsal adına ev yapmak için sana hazırladığımız bütün bu hazine senin elindedir ve hepsi senindir,, (I. Tarihler 29:14–16).

3. Biz günahlıların yaptığı iyi işler kutsallık ve iyiliğinin sınırı olmayan Allah'a yüklediğimiz hakareti silemez. Bu nedenle O'ndan, bize bağış getirmesini bekleyemeyiz.

4. Allah'ın huzuruna çıkmak kutsallık gerektirir. Bu kutsallık olmaksızın kimse Rabbi göremez. Yalnızca iyi işler bizi kutsal yapamaz çünkü kutsallık Ruh'tan doğan imanlıya verir: "Bir kimse sudan ve Ruh'tan doğmadıkça Tanrı'nın egemenliğine giremez. Bedenden doğan, beden; ruhtan, doğan, ruhtur,, (Yuhanna 3:5–6).

Dua Ve Bağış

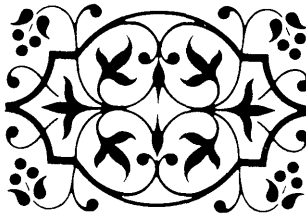
Bilindiği gibi dua, Allah ile bağlantı, O'nunla söyleşi, O'nun kişiliğini düşünmedir. Suçlu, Allah'tan kopuk olduğu için duasının da Allah tarafından kabul görmesi, O'ndan bir karşılık bulması imkansızdır. Allah, İşaya'nın ağzından bu gerçeği dile getirmiştir: "Fakat, kötülükleriniz

sizinle Allah'ınız arasına ayrılık koydu, suçlarınız O'nun yüzünü sizden gizledi de sizi işitmiyor. Çünkü elleriniz kanla, parmaklarınız kötülükle kirlendi; dudaklarınız yalan söyledi, diliniz kötülük homurduyor,, (İşaya 59:2-3). Davud'ta bu gerçeği anlamış ve peygamberlik ruhuyla, "kalbimde, haksızlığa uyarsam Rab beni dinlemez,, demiştir.

Oruç Ve Bağış

Dua, İbadetin birinci, oruç ikinci kanatıdır. Dua, Rab önünde alçaklık ve çaresizliği gösterir. Ama düşüşünden önceki doğruluğa, paklığa insanı dönderebilir. Oruç ta dua gibi günahın Tanrısal Yüceliğe karşı işlediği suçu karşılayamaz. Bu yüzden bağış vesilesi olamaz.

"Oruç tuttuğunuz ve dövündüğünüz zaman bana mı, benim için mi oruç tuttunuz? Yeyip içtiğiniz zaman kendiniz için yeyip, kendiniz için içmiyor musunuz?,, (Zekarya 7:5-6).

Özet

İnsanın kurtuluşu "kurtulmalığa,, dayanır. Kurtulmalık teorik bir felsefeden ibaret değildir. O düşmüş, günahlı insandan bir borç olan günahın kaldırılması için gerekli fiilî bir gerçektir.

Hepimizin kabul ettiği gibi Adem günah işlemiş, günahı tüm insanlığa bulaşmıştır. Adem Tanrısal sınavda insanlığı temsil ediyordu. Bu nedenle Tanrı sevgisi, kendi benzeyişine göre yarattığı insanın günahını gene onun temsilcisi aracılığıyla kaldırmayı planladı. Ama bu kez temsilcinin – insan soyunun kurtuluşu için – Tanrısal sevgi ve gücü ifade etmesi zorunluydu. Bu ise ancak Allah'tan olabilirdi. Bundan dolayı, Allah – insanlığa olan eşsiz sevgisinden ötürü – insan soyunun gerçek anlamda temsilcisi olması için Mesih'i kaniyle etiyile insan doğasına ortak kıldı. Mesih, habercinin de dediği gibi ikinci Adem oldu. Nasıl birinci Adem insan soyunun günahı temsilcisi olduysa, ikinci Adem'de Kurtulmalık ve kefarete birincinin temsilcisi oldu.

Yalnızca insandan günahı kaldırmakla yetinmeyip aynı zamanda onu bu manevî hastalıktan kurtarması, Kurban Mesih'in özelliklerinden birisidir. Çünkü çarmıha gerilen

Mesih'i her kabul edenin yaşamı yenilenir, içinde günaha karşı tikslenme duygusu oluşur. Çarmıh, günahın korkunç işini, ürkütücü cezasını görebilmesi için ruhsal körlüğümüze son vermiştir.

”Kendisi ışıktaki olduğu gibi, ışıktaki yürürsek birbirimizle ruhsal ortaklığımız olur ve O'nun Oğlu İsa Mesih'in kanı biz her günahattan arıtır,, (I. Yuhanna 1:7).

YARIŞMA

Değerli kardeşim, bu kitapçığı okuduktan sonra lütfen aşağıdaki soruları yanıtla. Yanıtlarından on beşi doğru çıkarsa bir başka kitabımızı yollayacağız.

1. Günahın Kuran'da kaç ismi vardır?
2. Kuran Adem ve Havva'nın günahlı olduğunu kabul ediyor mu?
3. İlk ana babamızın suçlarına ilişkin kuran kanıtlarından birini belirt.
4. Şu Kuran ayetini nasıl yorumluyorsun?
"Adem Rabbine isyan etti ve saptı.."
5. Günahın Mesih inancındaki tanımı nedir?
6. Günah dünyaya nasıl girdi?
7. Günahın soydan soya geçtiği gerçek midir? Görüşünü nasıl kanıtlarsın?
8. Günahın insana olan etkisi nedir?
9. Günahın ücreti nedir?
10. Kaç Kuran ayeti kefarete değiniyor?
11. Kefaretin İslam'daki anlamı nedir?
12. Günahların silinmesi İslam'da nasıl gerçekleşiyor?
13. Kuran'da bağış ve kefaret arasında ne gibi bir fark bulunur?

14. İslam'da bağış (af) vesileleri nelerdir, kaç tanedir?
15. Kefaretin Mesih inancındaki anlamı nedir?
16. Kefaret Yeni Antlaşma'da nasıl gerçekleşti?
17. Kurtulmalığa gerek var mı? Kutsal Kitap'tan bir kanıt belirt.
18. İnsanın neden kurtuluşa ihtiyacı vardır?
19. İnsanın kurtuluşa olan ihtiyacına ilişkin aklî, şer'î ve manevî deliller nelerdir?
20. Bu kitapçığın içeriğini bir İncil ayetiyle özetle.

Yanıtlarını açık adresinle birlikte şu adrese postala:

**P. O. BOX 66 · CH-8486 · RIKON · İSVİÇRE
ESENLIK YOLU**

KORKMA!

ÇÜNKÜ

**SENİ FİDYE İLE
KURTARDIM.**

**SENİ ADINLA
ÇAĞIRDIM.**

SEN BENİMSİN.

İşaya 43:1